

Forum for
kontroll og tilsyn

RAPPORT

Årsmelding 2021

1. Organisasjonen	3
1.1. Medlemsutviklingen	3
1.2. Økonomi	3
1.3. Styret	3
1.4. Sekretariatet.....	4
1.5. Profilering i media	4
2. Konferanser og fagsamlinger	5
2.1. Sekretariatskonferansen 16.-17. mars.....	5
2.2. Fagkonferansen 1.-2. juni.....	5
2.3. Kontrollutvalgslederskolen 18.-19. oktober.....	5
3. Faglig veiledning	6
3.1. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen	6
3.2. Behandling av personopplysninger i sekretariatet.....	6
3.3. Internkontroll i sekretariatet – risikovurdering og risikohåndtering	6
3.4. Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget.....	7
3.5. Utredninger og evalueringer.....	7
3.6. Faglige innlegg (digitalt)	7
3.7. Andre tilbud til medlemmer	8
4. Kontakt med myndigheter og andre organisasjoner	9
4.1. Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD).....	9
4.2. Kommunesektorens organisasjon (KS)	10
4.3. Kontroll og revisjon i kommuner (NKRF)	10
4.4. Transparency International Norge (TI-N).....	10
4.5. Høringssvar.....	10

1. Organisasjonen

1.1. Medlemsutviklingen

Kommunesammenslåinger med virkning fra 2020 reduserte medlemstallet til FKT med 32 prosent.

Etter aktiv rekruttering i de to siste årene, har vi nå flere medlemmer enn det vi hadde i 2019. Per 1. januar 2022 har vi 207 medlemmer (179 kommuner, 7 fylkeskommuner og 21 sekretariat).

FKTs reelle markedsandel i dag er 50 prosent. Medlemsandelen varierer fra fylke til fylke. Dekningsgraden er høyest i Rogaland og Vestland og lavest i Agder.

1.2. Økonomi

Årsregnskapet for 2021 viser at FKT har en egenkapital på kr 1 943 196,- og et positivt driftsresultat på kr 431 435,- mot budsjettert driftsresultat på kr 0,-.

Vi mistet et budsjettert overskudd i forbindelse med arrangementer som ble avlyst på grunn av nedstengningen våren 2021. Dette hentet vi inn igjen først og fremst ved lav reiseaktivitet og sparte kostnader i forbindelse med styremøter og arbeidsgrupper.

1.3. Styret

Styret har hatt 7 ordinære styremøter i 2021. Det er behandlet 72 styresaker og 24 referatsaker.

Møtene har vært en kombinasjon av fysiske møter og fjernmøter. I juni, august og oktober

møttes noen styremedlemmer henholdsvis i Oslo (fagkonferansen og årsmøtet), i Arendal (Arendalsuka) og på Kløfta (Kontrollutvalgslederskolen).

Protokoller fra styremøtene blir fortløpende publisert på medlemssidene på hjemmesiden.

Styremøte 1.2 2022: Oppe fra venstre: Rita Holberg, Liv Tronstad, Tom Øyvind Heitmann. Nede fra venstre: Tage Pettersen, Terje Engvik (vara for Bård Hoksrud) og Einar Ulla.

Styrets sammensetting etter årsmøtet i 2021:

Styreleder Tage Pettersen (2020-2022)
Kontrollutvalget i Moss kommune

Nestleder Einar Ulla (2020-2022)
Sekretariatet for kontrollutvalet Vestland fylkeskommune

Medlem Bård Hoksrud (2020-2022)
Kontrollutvalget i Bamble kommune

Medlem Rita Holberg (2021-2022)
Kontrollutvalget i Fredrikstad kommune

Medlem Tom Øyvind Heitmann (2021-2023)
Kontrollutvalgssekretariatet for Vest-Finnmark
IKS

Medlem Liv Tronstad (2021-2023)
Konsek Trøndelag IKS.

Varamedlemmer:

Første varamedlem politiker
Terje Engvik (2020-2022)
Kontrollutvalet i Sunnfjord kommune

Andre varamedlem politiker
Sven Castberg (2020-2022)
Kontrollutvalet i Ørsta kommune

Første varamedlem sekretær
Jane Anita Aspen (2021-2023)
Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal

Andre varamedlem sekretær
Hilde Rasmussen Nilsen(2021-2023)
Kontrollutvalgssekretariatet Bergen

1.4. Sekretariatet

Forum for kontroll og tilsyn har hatt eget sekretariat og en generalsekretær siden 1.1 2018.

Sekretariatet er lokalisert i Oslo, Kristian August gate 14. Her er vi lokalisert sammen med to ideelle organisasjoner (Transparency International Norge og Tax Justice Norge) og to bedrifter (Viis AS og Vennerød Forlag As).

I 2021 utgjorde kostnader til sekretariat kr. 1 291 808,-. I hovedsak er dette lønn og kontorleie.

Generalsekretæren har deltatt på følgende eksterne digitale arrangement:

- ✓ «Hvem eier Oslo» TI Norge
- ✓ «Faktureringssvindler» Inyett
- ✓ «Misligheter og granskning» IIA Norge
- ✓ «Kontrollutvalgskonferansen» NKRF
- ✓ TI Norges årsmøte
- ✓ «Forslag til nye bestemmelser om korrupsjon» TI Norge
- ✓ "Lansering av Global Corruption Barometer i Norge" TI Norge
- ✓ «Høstkonferanse» Vetaks IKS
- ✓ «Tilsynsseminar» KDD

Generalsekretæren deltok også på NKRFs jubileumskonferanse på Fornebu.

En sentral del av arbeidet i sekretariatet i 2021 har vært arbeidet med nye veiledere. Det er gjennomført bort imot 30 digitale arbeidsgruppemøter.

1.5. Profilering

Høsten 2021 ble FKTs profil endret med ny logo, maler og oppdatert hjemmeside.

FKT er på sosiale medier:
Twitter, @FKT_no. og Facebook @FKT.no.

Debattinnlegg i Kommunal Rapport:

- ✓ [Er det trygt å varsle til kontrollutvalget?](#) av generalsekretær Anne-Karin F Pettersen
- ✓ [Uavhengigheten og tillitten til kontrollutvalget må ivaretas](#) av generalsekretær Anne-Karin F Pettersen.
- ✓ Styremedlem Rita Holberg hadde også et innlegg til denne debatten: [Kontrollutvalget skal ikke behandle varsler](#)

2. Konferanser og fagsamlinger

Aktivitetene i 2021 har vært preget av Covid-19 pandemien. Både sekretariatskonferansen i mars og fagkonferansen i juni ble gjennomført digitalt. Kontrollutvalgslederskolen ble gjennomført som et fysisk arrangement.

2.1. Sekretariatskonferansen 16.-17. mars

Sekretariatskonferansen 2021 var den 12 i rekken.

Temaene denne gangen var blant annet om hvordan kontrollutvalget bør håndtere henvendelser. Den nye veilederen for kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen ble presentert og arbeidet med ny veileder om risikohåndtering og i sekretariatet ble introdusert.

Det var 43 deltakere på konferansen.

2.2. Fagkonferansen 1.-2. juni

Fagkonferanse i forbindelse med årsmøte, har vært arrangert siden FKT ble stiftet i 2005.

Noen av temaene på konferansen var relatert pandemien med blant annet tema om samspillet mellom stat og kommune i en krisetid og hvordan kontrollutvalget i en ny sammenslått kommune fant sin rolle i et år med pandemi.

Henvendelser til kontrollutvalget var tema også på denne konferansen. Andre tema var kommunal økonomisk bærekraft, barnevern i internasjonalt søkelys og habilitet.

Vi fikk også presentert rapport om evaluering av valgt til kontrollutvalg.

Det var ca. 120 deltakere på konferansen.

2.3. Kontrollutvalgslederskolen 18.-19. oktober

Kontrollutvalgslederskolen ble arrangert for første gang i 2020. Tanken er at skolen skal være et permanent årlig tilbud med ulikt innhold.

Temaene på samlingen 2021 var varsling, henvendelser og granskning.

Det var 44 som deltok fysisk. Arrangementet ble strømmet og 33 deltok digitalt.

Daglig leder i Norsk kommunedirektørforum Gudrun Haabeth Grindaker,

3. Faglig veiledning

I 2021 har FKT ferdigstilt to veiledere: «Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen og «Mal for behandling av personopplysninger i sekretariatet»

3.1. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen

Arbeidsgruppen har bestått av Einar Ulla (nestleder i FKT), Tor-Harald Hustad (kontrolldirektør Møre og Romsdal fylkeskommune) og Anne-Karin Femanger Pettersen (generalsekretær).

Gruppens mandat var å utarbeide en mal for innhold og format på kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen.

I forbindelse med høringsprosessen ble det avholdt et digitalt høringsmøte 14. januar der alle medlemmene ble invitert. Det møtte ca. 40 personer på høringsmøtet. Blant annet på bakgrunn av tilbakemeldinger i høringsmøtet, satte vi i gang med å planlegge et kurs (arrangert i 2022).

3.2. Behandling av personopplysninger i sekretariatet

Arbeidsgruppen har bestått av Jane Anita Aspen (Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal), Eva Bekkavik (Konsek Trøndelag IKS), Arnar Helgheim (SEKOM-sekretariat), Kjetil Kvammen (personvernombud for FKT) og Anne-Karin Femanger Pettersen (generalsekretær).

Arbeidsgruppens mandat var å utarbeide en «bransjenorm» for hvordan sekretariatene kan

behandle personopplysninger i henhold til kravene i GDPR.

I forbindelse med høringsprosessen ble det avholdt et digitalt høringsmøte 13. september der alle medlemmene ble invitert. Det møtte ca. 40 personer på dette høringsmøtet også.

3.3. Internkontroll i sekretariatet – risikovurdering og risikohåndtering

Dette arbeidet er et samarbeid mellom FKT og NKRF.

Arbeidsgruppen består av Pål Ringnes (leder for kontrollutvalgskomiteen i NKRF), Kari Louise Hovland (medlem i kontrollutvalgskomiteen til NKRF) Sveinung Talberg (Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal). Sveinung Talberg representerer FKT sammen med generalsekretær Anne-Karin F Pettersen.

Arbeidsgruppens mandat er å lage et forslag til internkontrollhåndbok for kontrollutvalgssekretariatene som bygger på «Internkontrollhåndboka» som FKT utarbeidet i 2019. Hensikten er å innlemme risikovurderinger som et bidrag til tiltak for en god internkontroll.

Arbeidet ferdigstilles våren 2022.

3.4. Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget

Arbeidsgruppen har bestått av Henning Warloe (kontrollutvalget i Bergen kommune). Han har også ledet arbeidsgruppen. Trond Egil Nilsen (kontrollutvalget i Måsøy kommune), Solveig Kvamme (Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS), Ragnhild Aashaug (Kontrollutvalg Fjell IKS), Hilde Rasmussen Nilsen, Bergen kommune, kontrollutvalgets sekretariat og 2. vara til styret) og Anne-Karin Femanger Pettersen (generalsekretær).

Gruppens mandat var å utarbeide en veileder for hvordan kontrollutvalget kan håndtere henvendelser fra innbyggere og andre.

Arbeidet ferdigstilles våren 2022.

3.5. Utredninger og evalueringer

Delrapport 2 - *Valg av varamedlemmer til kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg*, ble presentert på FKTs fagkonferanse 2021. Hovedmålet med undersøkelsen var å se på kommunenes og fylkeskommunenes etterlevelse av kommunelovens §§ 7-5 til 7-7 ved valg av varamedlemmer til kontrollutvalg for perioden 2019-2023.

Rapporten er en videreføring av en undersøkelse som ble gjennomført våren 2020:

Delrapport 1 – *Valg av kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg*, omhandler kommunenes og fylkeskommunenes

etterlevelse av kommunelovens § 23-1 ved valg av kontrollutvalg for perioden 2019-2023.

Undersøkelsen er gjennomført av Kjell Tore Wirum, som på tidspunktet var 1.vara til styret i FKT. Rapporten kan lastes ned fra våre hjemmesider.

3.6. Faglige innlegg (digitalt)

FKT ble invitert til kontrollutvalget i Tana kommune 3. mars for å snakke om hvordan kontrollutvalgets kan håndtere henvendelser.

Kommunestyret i Gamvik fikk besøk av FKT 6. mai. Temaet var kontrollutvalget som kommunestyrets styringsredskap.

Styrets nestleder, Einar Ulla og kontrolldirektør Tor Harald Hustad fra Møre og Romsdal fylkeskommune, presenterte veileder for kontrollutvalget sin uttalelse til årsregnskap og årsberetning, for styret i SKNG¹ 18. februar.

Utbredt bruk av digitale møter og digital deltakelse på fysiske møter, gjør at det er lav terskel for å kunne møte våre medlemmer på «hjemmebane».

¹ Sekretariat for kontrollutvalg i Nord-Gudbrandsdal

3.7. Andre tilbud til medlemmer

Personvernombudstjeneste

Kontrollutvalgssekretariat som er organisert som IKS, har plikt til å utpeke personvernombud. Det samme gjelder for kommunale oppgavefellesskap som er egne rettssubjekt. Kontrollutvalgssekretariat som er lagt til ansatte i kommunen vil omfattes av kommunens ombudsordning.

Siden høsten 2018 har FKT tilbudt personvernombudstjeneste til kontrollutvalgssekretariat. Ordningen er etablert etter oppfordring fra medlemmer.

Juridisk kompetansepool

I november 2020 gjennomførte sekretariatet en undersøkelse for å kartlegge ressurser og behov hos medlemssekretariatene. Mange sekretariat mener de selv har mest behov for mer juridisk kompetanse. Derfor valgte vi å starte opp med juridisk kompetansepool i 2021. Foreløpig består poolen av jurister fra et par av sekretariatene.

I praksis har ordningen til nå fungert mer som et uformelt nettverk der personer i poolen noen ganger har vært involvert når FKT mottar spørsmål om juridiske problemstillinger fra medlemmene. Spørsmål knyttet til kontrollutvalgets rolle ved varsling er et eksempel.

FKT har siden 2016 hatt avtale om rådgivning og juridisk bistand med professor emeritus Jan Frithjof Bernt ved Universitetet i Bergen.

Løpende kontakt

FKT har i løpet av året mottatt en rekke henvendelser og spørsmål fra medlemmene om forskjellige tema.

Henvendelsene er besvart løpende. Under er det listet opp et utvalg av tema:

- ✓ habilitet og rolleblanding
- ✓ valgbarhet
- ✓ taushetsplikt
- ✓ kontrollutvalgets budsjett
- ✓ møtegodtgjøring
- ✓ kontrollutvalgets rett til å kalle inn ansatte
- ✓ politiske arbeidsmøter
- ✓ fjernmøter
- ✓ lønnsforhold i sekretariat
- ✓ kontrollutvalgets uttalelse
- ✓ sekretariatets ansvar knyttet til håndtering av personopplysninger

I tillegg til å svare på spørsmål fra medlemmer, har vi også gitt generell veiledning til andre.

I 2021 har medlemmene mottatt seks nyhetsbrev fra FKT.

4. Kontakt med myndigheter og andre organisasjoner

På eget initiativ og på initiativ fra medlemmer, sender FKT løpende henvendelser til departementet der vi spør om uttalelser og tolkninger av ulike bestemmelser i kommuneloven

4.1. Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)

På eget initiativ og på initiativ fra medlemmer, sender FKT løpende henvendelser til departementet der vi spør om uttalelser og tolkninger av ulike bestemmelser i kommuneloven. Svarene vi mottar publiserer vi på hjemmesiden.

Spørsmål som vi har fått svar på i 2021:

- ✓ Spørsmål om sekretariat omfattes av forvaltningsloven (og dermed krav om personvernombud). Departementet konkluderer med kontrollutvalgssekretariat som er organisert som IKS, har plikt til å utpeke personvernombud. Det samme gjelder for kommunale oppgavefelleskap som er egne rettssubjekt.
- ✓ Spørsmål om hvem som skal varsle til kontrollutvalget om møter i selskap. Departementet antar at det er mest nærliggende at eier-/deltakerkommunen sender slikt varsel. «Det vil være langt enklere for den enkelte kommunen å informere kontrollutvalget i forbindelse med møter, enn det vil være for et selskap som kan ha mange eier-/deltakerkommuner.»

Det er flere henvendelser fra tidligere år og fra 2021 og 2022 som vi i skrivende stund ennå ikke har fått svar på:

- ✓ Spørsmål om KU-leders manglende valgbarhet på valgtidspunktet og evt. behov for nyvalg i ettertid (2019).
- ✓ Spørsmål om habilitet hos revisor (2019).
- ✓ Spørsmål om bestemmelsen om at minst ett kommunestyremedlem skal være medlem av kontrollutvalget, kun er direkte knyttet til konstitueringen av kontrollutvalget (2020).
- ✓ Henvendelse fra NKRF og FKT: Henvendelsen dreier seg om arbeidsmiljølovens varslingsbestemmelser og kontrollutvalgets rolle i denne sammenhengen, Departementet sende henvendelsen videre til Arbeids- og sosialdepartementet som riktig instans (2021).
- ✓ Spørsmål om ordførers rett til å la være å sette saker oversendt fra kontrollutvalget til kommunestyret på saklisten til kommunestyret (2022).

Departementet har signalisert at de vil samle opp flere problemstillinger og evt. vurdere å komme med forslag til lovendringer i fm kommunevalget i 2023.

Høsten 2021 har FKT ved nestleder og generalsekretær, vært involvert i departementets arbeid med å revidere Kontrollutvalgsboken

Ut over dette er representanter fra departementet som regel representert blant innledere på våre samlinger og konferanser.

4.2. Kommunesektorens organisasjon (KS)

FKT ønsker å samarbeide med KS om arrangement under Arendalsuka.

4.3. Kontroll og revisjon i kommuner (NKRF)

I 2021 har FKT og NKRF samarbeidet om utarbeidelse av veileder Internkontroll i sekretariatene – risikovurdering og risikohåndtering, se pkt. 3.3.

Vi er enige om å opprettholde den gode kontakten og evt. drøfte flere samarbeidsprosjekt.

4.4. Transparency International Norge (TI-N)

FKT har vært medlem i Transparency International Norge (TI Norge) siden 2008. Vi er også lokalisert i samme kontorfellesskap. Vårt formål med medlemskapet å øke FKTs kompetanse på spørsmål om korrupsjon og antikorrupsjonsarbeid. FKT er representert på årsmøtene, og i 2021 har vi vært invitert på flere av TI Norges digitale rundebordskonferanser.

4.5. Høringssvar

I 2021 har FKT gitt høringssvar til NOU 2020:13, Private aktører i velferdsstaten.

Vi støtter utvalgets forslag som kan bidra til å gjøre arbeidet for kommunens kontrollorganer lettere: økt transparens om eierskap, organisering og økonomi hos private leverandører.

Vi støtter også forslaget om juridisk rådgivning, veiledere, maler og standardkontrakter for de som bestiller velferdstjenester.

Styret 21. mars 2022,

Tage Pettersen, leder

Einar Ulla, nestleiar

Tom Øyvind Heitmann, styremedlem

Rita Holberg, styremedlem

Liv Tronstad, styremedlem

Bård Hoksrud, styremedlem